

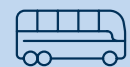
Zoek oplossingen

Er bestaan verschillende mogelijkheden om je mobiliteit te verbeteren. Het is beter om er gebruik van te maken, dan jezelf te gaan isoleren.

Kies ervoor om te wandelen bij verplaatsingen die te voet te doen zijn

De Brailleliga biedt gratis mobiliteits- en oriëntatielessen aan om je in alle zelfstandigheid en veiligheid te verplaatsen met een witte stok of met een blindengeleidehond.

Maak gebruik van het openbaar vervoer

Dat wordt steeds toegankelijker en er zijn assistentiediensten. Met de nationale verminderingskaart reis je bovendien gratis met het openbaar vervoer (NMBS, De Lijn, MIVB, TEC). Met de kosteloze begeleiderskaart kan je ook een persoon gratis meenemen als begeleider.

Denk aan carpoolen

Durf je netwerk, familie, vrienden, kennissen inschakelen om een transport te delen, occasioneel of op regelmatige basis. Gebruik je parkeerkaart.

Maak gebruik van gratis of betalende diensten

Zo bestaat er bijvoorbeeld vrijwilligersvervoer of aangepast vervoer (bv. mobiliteitscentrale) voor personen met een mobiliteitsbeperking (betaling ook mogelijk via dienstencheques). Sommige steden en gemeenten voorzien taxicheques voor inwoners met een mobiliteitsbeperking om een taxirit te betalen.

Ga digitaal wanneer het kan

Sommige dagelijkse activiteiten zoals administratieve zaken, afspraken met de mutualiteit, boodschappen doen... kan je vandaag ook online doen. Voor je job kan telewerk mogelijk een oplossing bieden. De Brailleliga geeft advies over technische aanpassingen en geeft gratis opleiding hoe ze te gebruiken in een privé- of professionele context.

En wat met andere vervoersmiddelen?

Wie geen auto (meer) kan besturen, wil zich misschien wel nog met een voertuig met twee wielen verplaatsen of teruggrijpen naar micromobiliteit waarbij je geen rijbewijs nodig hebt. Opgelet: je bent dan nog altijd een openbare weggebruiker, dus zorg ervoor dat je rijgeschiktheid goedgekeurd werd door gespecialiseerde mobiliteitsadviseurs en je oogarts.

Motorvoertuigen (motor, brommer, speedpedelec...)

Voor deze categorie van voertuigen gelden dezelfde normen voor het gezichtsvermogen als voor het rijbewijs B. Als je niet rijgeschikt bent om met de auto te rijden, mag je dus ook niet de baan op met deze vervoersmiddelen. De wetgeving is specifiek en expliciet geregeld.

Fiets en elektrische step

De wettelijk vastgelegde rijgeschiktheidsnormen voor motorvoertuigen zijn niet van toepassing op fietsers en bestuurders van voortbewegingstoestellen zoals een elektrische step (zonder zadel)... MAAR zij vallen wel nog steeds onder het artikel 8.3 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 van het verkeersreglement:

“Elke bestuurder moet in staat zijn te sturen, en de vereiste lichaamsgeschiktheid en de nodige kennis en rijvaardigheid bezitten. Hij moet steeds in staat zijn alle nodige rijbewegingen uit te voeren en voortdurend zijn voertuig of zijn dieren goed in de hand hebben.”

Er zijn echter geen criteria vastgelegd om te bepalen of je al dan niet 'lichaamsgeschikt' bent om met de fiets te rijden. Dit is je eigen verantwoordelijkheid.

Indien je als slechtziende bestuurder van een fiets of voortbewegingstoestel een ongeval veroorzaakt, bestaat dus de kans dat dit door de politie

beschouwd wordt als een overtreding van de 3^e graad, met als gevolg een boete van 174 tot 4000 euro, en een mogelijk verval van het recht tot sturen van 8 dagen tot 5 jaar. Ongelukken met deze vervoersmiddelen vallen onder de familiale verzekering. Hier laat je je dus best ook adviseren door je verzekeraar.

Meefietsen als passagier op een tandem is uiteraard geen probleem, de bestuurder van de tandem is dan verantwoordelijk zowel voor zichzelf als voor de passagier.

Indien je doorverwezen wordt na een onderzoek door een revalidatie-oogarts, kunnen onze therapeuten van de Dienst begeleiding en hulp in het dagelijks leven je adviseren wat er haalbaar is en hoe je zo veilig mogelijk met de fiets kan rijden tijdens een testrit. Zij volgden immers een specifieke opleiding om hierover mobiliteitsadvies te kunnen geven.

Zit je nog met vragen?

Neem contact op met je maatschappelijk assistent bij de Brailleliga: info@braille.be, of **02 533 32 11**

Nuttige adressen

VIAS institute

Haachtsesteenweg 1405, 1130 Brussel
info@vias.be
02 244 15 11

Rijgeschiktheidscentrum CARA

Haachtsesteenweg 1405, 1130 Brussel
cara@vias.be
02 244 15 11

Agence wallonne pour la Sécurité routière (AWSR)

Chaussée de Liège, 654C, 5100 Jambes
info@awsr.be
081 82 13 00

Département d'Aptitude à la Conduite (DAC)

Chaussée de Liège, 654C, 5100 Jambes
dac@awsr.be
081 14 04 00

De Brailleliga, altijd dichtbij.

1 Brussel hoofdzetel

Engelandstraat 57
1060 Brussel
T 02 533 32 11

2 Antwerpen

Frankrijklei 40/3
2000 Antwerpen
T 03 213 27 88

3 Geel

Werft 53/3
2440 Geel
T 014 58 50 68

4 Gent

Kortrijksesteenweg 344
9000 Gent
T 09 220 58 78

5 Hasselt

Leopoldplein 25/3
3500 Hasselt
T 011 21 58 88

6 Kortrijk

Minister Tacklaan 35/01
8500 Kortrijk
T 056 20 64 60

7 Leuven

Fonteinstraat 133/0001
3000 Leuven
T 016 20 37 97

8 Ath

Rue de la Station 41/2
7800 Ath
T 068 33 54 50

9 Charleroi

Boulevard Tirou 12
6000 Charleroi
T 071 32 92 44

10 Libramont

Avenue de Bouillon 16A
6800 Libramont
T 061 23 31 33

11 Liège

Rue des Guillemins 63
4000 Liège
T 04 229 33 35

12 Namur

Rue de la Croix-Rouge 31/7
5100 Jambes
T 081 31 21 26

KAN IK NOG VEILIG EEN AUTO BESTUREN?

Rijgeschiktheid bij een visuele handicap

Brailleliga

Engelandstraat 57
1060 Brussel
T +32 (0)2 533 32 11
www.braille.be

brailleliga^{vzw}
een andere kijk op het leven

brailleliga^{vzw}
een andere kijk op het leven

Wat zegt de wet?

Volgens bijlage 6 van het Koninklijk Besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs is iedere persoon met een visuele stoornis die het veilig besturen van een voertuig kan verhinderen, niet rijgeschikt. De wet beschouwt ook iedereen bij wie een belangrijke verandering in het visueel functioneren is opgetreden automatisch als niet rijgeschikt.

Rijgeschiktheid voor een privévoertuig

De beoordeling van de geschiktheid om een voertuig voor privégebruik te besturen is gebaseerd op de medische criteria vermeld in bijlage 6 van het Koninklijk Besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs. De verschillende normen van visueel functioneren voor veilig gemotoriseerd rijden zoals gedefinieerd door de wet, zijn als volgt:

- De binoculaire gezichtsscherpte (met beide ogen samen) moet ten minste 5/10 zijn, zo nodig met optische correctie.
- Het horizontale binoculaire gezichtsveld moet ten minste 120° bedragen. Vanuit het centrum van dit gezichtsveld dient de amplitude minimaal 50° naar links en naar rechts, en minimaal 20° naar boven en onder te bedragen. De centrale 20° dienen vrij te zijn van enig absoluut defect.

- Bij schemerzicht moet je na vijf minuten aanpassing aan de duisternis een gezichtsscherpte van 2/10 vertonen, eventueel met een optische correctie.
- In het geval van één functioneel oog gelden dezelfde criteria.

De wet haalt ook licht- en contrastgevoeligheid, diplopie (dubbelzien) en andere visuele functies aan die essentieel zijn om veilig een motorvoertuig te besturen.

Onder bepaalde voorwaarden kan een persoon met een visuele handicap rijgeschikt worden geacht. In alle gevallen is het de oogarts van jouw keuze, die op het vlak van het visueel functioneren, de rijgeschiktheid en de geldigheidsduur ervan bepaalt.

Professionele rijgeschiktheid

De beoordeling van de rijgeschiktheid van een voertuig voor beroepsmatig gebruik voor het vervoer van personen of goederen is gebaseerd op dezelfde medische criteria als voor privégebruik, maar de normen zijn strenger.

De beroepschauffeur zal een oogonderzoek moeten laten uitvoeren door de oogarts van zijn keuze, net als een medisch onderzoek door een erkende arts of een erkend centrum: de arbeidsgeneeskundige van de werkgever of Medex (administratieve dienst van de FOD Volksgezondheid) of andere.

Het rijgeschiktheidsattest is maximaal 5 jaar geldig.

Wat moet ik doen?

Heb je een visuele handicap en ben je niet zeker dat je voldoende ziet achter het stuur?

- Ga dan meteen langs bij je oogarts om de impact van de slechthooftheid op je rijgeschiktheid te evalueren, en volg het advies strikt op. Dit gaat niet enkel over je eigen veiligheid, maar ook over de veiligheid van anderen.

Je oogarts zal je rijgeschiktheid voor een gemotoriseerd voertuig bepalen. Als die het gepast vindt, zal die je doorverwijzen voor bijkomend onderzoek naar:

- CARA (Centrum voor Rijgeschiktheid en voertuig-Aanpassing) als je gedomicilieerd bent in Vlaanderen of Brussel.
- DAC (Département d'aptitude à la conduite) als je gedomicilieerd bent in Wallonië.

Een multidisciplinair team zal je rijgeschiktheid evalueren en een beslissing nemen, waarbij hun doel is om personen zo lang mogelijk veilig te laten deelnemen aan het verkeer:

- Gunstig: je kan verder blijven rijden zonder restricties.

- Gunstig met beperking: je mag verder blijven rijden mits het respecteren van bepaalde voorwaarden (in de gekende omgeving blijven, zonder passagiers, overdag, geen autosnelweg).

- Ongunstig: het is tijdelijk of definitief verboden om nog te rijden.

- Verwittig zo snel mogelijk je verzekeraar. Als je blijft rijden met een niet-aangepast rijbewijs, dan betekent dat hetzelfde als rijden zonder (geldig) rijbewijs. Bij een ongeval, waarvoor je aansprakelijk bent, kan je verzekeringsmaatschappij in dat geval de aan het slachtoffer vergoede schade geheel of gedeeltelijk van je terugvorderen.

- Respecteer de restricties die je opgelegd werden door het rijgeschiktheidscentrum en kruip niet achter het stuur als het niet is toegelaten. Als je de wet overtreedt, riskeer je een boete, of zelfs strafrechtelijke vervolging en kan je rijbewijs worden ingetrokken.

Rouwen om rijden

De impact van het verlies van je zicht is niet te onderschatten of minimaliseren. Het beïnvloedt je dagelijkse activiteiten, waaronder autorijden, maar ook je zelfbeeld. Je zal je constant moeten aanpassen aan je nieuwe visuele situatie.

Een eerste stap is accepteren. Sommige personen gaan in ontkenning wanneer ze geconfronteerd worden met een verlies van zicht. "Het is niet waar", "De dokter kan zich vergissen, ik kan nog perfect veilig met de auto rijden!". Anderen minimaliseren het probleem: "met een goede correctie zal ik wel nog mijn plan kunnen trekken op de baan". Sommigen gaan dan weer situaties uit de weg, om te vermijden dat hun nieuwe beperkingen te duidelijk worden. De realiteit is echter dat rijden met restricties of niet meer mogen rijden een verlies aan autonomie en zelfstandigheid betekenen.

Rouwen omdat je niet meer kan rijden is een proces dat veel tijd kan vergen en erg lastig kan zijn. Deze stap is van cruciaal belang om tot een nieuw zelfbeeld te komen waar de visuele handicap een plaats krijgt. De steun van een partner, familie, vrienden, kunnen de revalidatie van de persoon ten goede komen.

Aarzel niet om een beroep te doen op psychologische hulp of om je te laten begeleiden door een dienst voor functionele revalidatie of een andere dienstverlening die specifiek gericht is op de visuele handicap. Zo biedt het Multidisciplinair team van de Brailleliga bijvoorbeeld ook psychologische ondersteuning aan.

Na enige tijd zul je je meer richten op wat je wel nog kan, dan op wat je hebt verloren. Met enkele aanpassingen krijg je je zelfvertrouwen terug en word je zelfstandiger in je sociale, professionele en familiale leven.